



ที่ ฌข ๐๐๑๙ (อกส.จ.)/ว ๑๒๖๓๕

ศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทรา
ถนนเรืองวุฒิ ฌข ๒๕๐๐๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีการดำเนินคดีเกิดความล่าช้าเนื่องจากการรวบรวมพยานหลักฐาน

เรียน นายอำเภอ

(ประธานอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ)

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ ฌข ๐๐๑๙(อกส.จ.)/ว ๖๒๖๙ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕

๒. หนังสือจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ ฌข ๐๐๑๙(อกส.จ.)/ว ๙๐๑๐ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ จังหวัดได้รับหนังสือจากกรมการพัฒนาชุมชน แจ้งซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความตามมูลหนี้ และวิธีการนับอายุความ และตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ ได้กำชับให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัดมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เพื่อให้อำเภอดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักกฎหมาย และให้เจ้าหน้าที่ได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ราชการ ไม่ปล่อยปละละเลยจนราชการต้องเกิดความเสียหาย อีกทั้ง จังหวัดยังได้ตระหนักถึงปัญหาด้านการดำเนินคดีอาญาอันเกิดจากการรั้งยก ข้อโกง ปลอมแปลงเอกสาร เป็นเหตุให้การดำเนินคดีล่าช้าไม่ว่าจะเป็นปัญหาคดียังขาดข้อเท็จจริงสาระสำคัญบางส่วน และต้องมีการสอบสวนเพิ่มเติม ปัญหาพนักงานสอบสวนปล่อยปละละเลย เนื่องจากการแต่งตั้งโยกย้ายไม่สามารถหาสำนวนพบในขณะนี้ หรือการหาสำเนาโครงการบางส่วนไม่พบเนื่องจากมีการโยกย้ายสำนักงาน แต่ได้แจ้งความร้องทุกข์และส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้พนักงานสอบสวนไว้ก่อน นั้น

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับรายงานจากจังหวัดหลายจังหวัด ว่าได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้โดยชอบแล้ว แต่ประสบปัญหาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาการดำเนินการในชั้นรวบรวมพยานหลักฐานแห่งคดีทั้งปวงเพื่อฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลแต่หลักที่สำคัญประการหนึ่งของการฟ้องคดีอาญานั้นคือ ไม่ว่าจะเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานขึ้นได้อันจำเป็นแห่งคดีเพื่อฟ้องผู้ต้องหา การดำเนินการทั้งปวงเหล่านั้นจะต้องดำเนินการฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องต่อศาลภายในอายุความด้วย กล่าวคือ การที่มาตรา ๙๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดให้อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน ก็มีความหมายเป็นนัยว่าอายุความร้องทุกข์นั้นเป็นส่วนหนึ่งหรือเงื่อนไขของอายุความตามมาตรา ๙๕ เมื่อเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อส่วนตัวหากได้ร้องทุกข์หรือได้ฟ้องคดีภายใน ๓ เดือนแล้ว คดีก็ไม่ขาดอายุความ แต่ในขณะที่อายุความทั่วไปตามมาตรา ๙๕ นั้น แม้ว่าผู้เสียหายจะได้อ้างฟ้องโดยชอบแล้ว แต่ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องต่อศาลภายในอายุความ คดีก็เป็นอันขาดอายุความอาญาตามมาตรา ๙๕ โดยการคำนวณอายุความให้คำนวณอัตราโทษสูงสุดของฐานความผิดนั้น ๆ ประกอบกับมาตรา ๙๕ เป็นหลักฐานการนับอายุความทั่วไปในความผิดฐานนั้น ๆ เช่น ผู้ต้องหากระทำความผิดฐานรั้งยก หรือข้อโกง หรือปลอมแปลงเอกสาร และมีอัตราโทษสูงสุดจำคุกไม่เกิน ๓ ปี ต้องด้วยมาตรา ๙๕ (๓) มีกำหนดอายุความฟ้องคดี ๑๐ ปี (คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๕๖๘/๒๕๕๕) นับแต่วันที่มีการกระทำความผิดต่างจากอายุความร้องทุกข์ ซึ่งนับอายุความร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ดังนั้นหากมีกรณีปัญหาดังกล่าว จังหวัดขอให้อำเภอได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการ ดังนี้

/๑. กรณี...

๑. กรณีคดียังขาดข้อเท็จจริงสาระสำคัญบางส่วน และต้องมีการสอบสวนเพิ่มเติมหรือกรณีมีการแต่งตั้งโยกย้ายพนักงานสอบสวนทำให้ไม่สามารถหาสำนวนพบในขณะนั้นเมื่อจังหวัดในฐานะผู้เสียหายได้รับมอบอำนาจจากกรมการพัฒนารัฐบาล ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว จึงเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกร้องหาเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิด และพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น หากข้อเท็จจริงของคดียังขาดในส่วนสาระสำคัญที่จะต้องมีการสอบสวนเพิ่มเติม พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา จึงต้องทำหน้าที่ในการสอบสวน และรวบรวมหลักฐานเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ตามกฎหมายต่อไป สำหรับสำนวนคดีที่อยู่ในความครอบครองของพนักงานสอบสวนนั้น ถือเป็นสำนวนการสอบสวนบรรดาเอกสารทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับคดีที่พนักงานสอบสวนได้รวบรวมไว้ เช่น บันทึกคำให้การของผู้ให้การที่พนักงานสอบสวนเป็นผู้จัดทำ เอกสารที่ยื่นเป็นพยาน คำร้องทุกข์ที่ยื่นต่อเจ้าพนักงานฯ ซึ่งถือเป็นเอกสาร เมื่อเกิดการสูญหายหรือหาไม่พบก็ถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อพนักงานสอบสวนที่ได้รับมอบหมายโดยไม่อาจปฏิเสธความมีอยู่ของสำนวนการสอบสวนและไม่อาจอ้างเหตุการณ์แต่งตั้งโยกย้ายมาปฏิเสธความรับผิดชอบได้ ด้วยเหตุนี้ จึงขอให้จังหวัดมีหนังสือถึงพนักงานสอบสวนพร้อมแนบสำเนาบันทึกการแจ้งความร้องทุกข์เพื่อสอบถามความคืบหน้าแห่งคดี และหากยังไม่ปรากฏความคืบหน้าให้พัฒนาการจังหวัดเข้าพบพนักงานสอบสวนเพื่อหารือและแก้ไขปัญหาคืบต่อไป

๒. กรณีจังหวัดหาสำเนาโครงการบางส่วนไม่พบเนื่องจากมีการโยกย้ายสำนักงานบ่อยครั้งหรือกรณีอื่นใดเป็นเหตุให้ไม่สามารถฟ้องคดีอาญาต่อศาลได้ อันเกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่พัฒนารัฐบาล ผู้รับผิดชอบหรือความไม่สมบูรณ์ของพยานหลักฐานในสำนวนคดี เช่น ไม่มีหนังสือรับสภาพความผิดของผู้กระทำความผิดหรือหนังสือรับสภาพความรับผิดชอบสูญหาย โดยที่เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารสิทธิและถือว่าเป็นทรัพย์สินชนิดหนึ่งด้วย เมื่อเอกสารดังกล่าวสูญหายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจึงต้องแจ้งความลงบันทึกประจำวันต่อพนักงานสอบสวนเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความมีอยู่ของเอกสารดังกล่าว รวมทั้งอาจต้องมีการบันทึกปากคำผู้ที่เกี่ยวข้องในการกู้ยืมเงิน การเบิกเงิน การคืนเงิน เพื่อนำบันทึกประจำวันดังกล่าวประกอบเอกสารอื่นเพียงพอต่อการดำเนินคดีได้ เมื่อมีการฟ้องคดีพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา ส่วนกรณีสัญญากู้ยืมเงินของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ฉบับจริงสูญหาย ถูกทำลายหรือถูกซ่อนเร้นไม่มีเอกสารที่จะติดตามหนี้ได้ ให้จังหวัดดำเนินการตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องลักษณะนี้ไว้แล้ว

ในการนี้ หากสิ้นสุดอายุความการดำเนินคดีหรือคดีสิ้นสุดด้วยความเห็นของพนักงานอัยการที่มีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และพนักงานอัยการ (มิใช่คำสั่งอธิบดีกรมอัยการ) ได้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนออธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี และคดีเป็นอันยุติแล้ว ด้วยเหตุพยานหลักฐานไม่เพียงพอและไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้อันเกิดจากมีการโยกย้ายสำนักงานบ่อยครั้งทำให้เอกสารสำนวนคดีสูญหาย หรือกรณีอื่นใดอันเกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และเป็นเหตุให้ราชการต้องเสียหาย ให้จังหวัดดำเนินการสอบข้อเท็จจริงกับเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการหาผู้รับผิดชอบในทางละเมิดกับเจ้าหน้าที่ต่อไป

๓. การดำเนินคดีอาญาแม้ว่าผู้เสียหายจะได้ร้องทุกข์โดยชอบแล้ว แต่ก็ไม่ทำให้อายุความทั่วไปตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาหยุดลงจนกว่าจะได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาศาล จึงขอให้อำเภอได้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเร่งรัดติดตามผลการดำเนินคดีจากพนักงานสอบสวนอย่างต่อเนื่องทุกกระยะ จนกว่าจะได้ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล

๔. ในคดีอาญาหากปรากฏว่าได้ร้องทุกข์ไว้โดยชอบแล้ว แต่พนักงานสอบสวนยังไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาล ก่อนครบกำหนดอายุความฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาไม่น้อยกว่า ๑ ปี ให้จังหวัดประสานกับพนักงานอัยการ เพื่อดำเนินคดีแพ่งเรียกร้องให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินคืนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา และมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอได้ถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าวโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายสรายุทธ แก้วกุลปริชา)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา
กลุ่มงานกลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
โทร. ๐-๓๘๕๑-๓๕๖๐ โทรสาร ๐-๓๘๕๑-๑๒๓๙